

Силабус курсу

Лідерство і самореалізація особистості

Освітній ступінь – магістр

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 033 Філософія

Освітньо-професійна програма Філософія

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, II семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять:

Консультації:

Мова викладання: українська

Керівник курсу

докт. філос. наук Шандор Федір Федорович

Контактна інформація: oxana.matviyenko@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

Сучасна соціальна ситуація у світі висуває нові вимоги до функціонування людини. Все більшу цінність як рушійна сила розвитку і прогресу суспільства набуває здатність особистості до самодетермінації, саморозвитку, самореалізації в усіх сферах життєдіяльності. Перед особистістю постає необхідність вирішення питань самовизначення, знаходження ресурсів власного зростання, а перед суспільством – необхідність підготовки фахівців до нестандартного і оригінального вирішення задач, до подолання ситуації невизначеності, до прийняття ризиків. Саме тому важливою задачею Національної доктрини розвитку освіти України є формування особистості, здатної до свідомої і активної самодетермінації, самоактуалізації, саморозвитку. Це актуалізує завдання вивчення проблем лідерства і самореалізації як ресурсного потенціалу людини і суспільства.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Лідерство і самореалізація особистості» є формування у студентів усвідомленої мотивації до лідерства, власного удосконалення, підвищення рівня соціально-філософської культури, усвідомлення кожним власної індивідуальності та оволодіння механізмами лідерства і самореалізації, самопізнання і саморозвитку.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	<i>Змістовий модуль 1. Лідерство як соціально-філософський феномен</i>	
1	ТЕМА 1. Вступ. Методологічні концепти курсу.	З'ясувати предмет, завдання і основний зміст дисципліни, її місце і роль в системі підготовки фахівця, розуміти проблематику курсу, мати уявлення про сновні поняття, знати основні науково-методологічні підходи до вивчення проблеми лідерства і самореалізації.
2	ТЕМА 2. Феномен лідерства як	Сформуувати комплексне уявлення про

	<i>міждисциплінарна проблема.</i>	<i>науково-теоретичні основи міждисциплінарного дослідження проблеми лідерства: синтетичне людинознавство Б.Г. Ананьєва. Уявлення про політичне лідерство. Функції образу лідера в масовій свідомості за О.В. Великановою. Вплив особистості на політику по Ф.І. Грінстайну. Концепції Б.Д. Паригіна Ю.Н. Ємельянова, Р.Л. Кричевського. Модель «шлях - мета» Т. Мітчела і Р. Хауса. Модель «життєвого циклу» П. Херсі та К. Бланишара.</i>
3	ТЕМА 3. <i>Лідерство як місія і саморозвиток</i>	<i>Вивчити та зрозуміти основні ідеї розвитку лідерського потенціалу, розкрити сутність поняття “харизматичне лідерство”, надихаюче лідерство. Типи природних лідерів. Типи лідерів в практиці національних ділових відносин. Типи лідерів в країнах з високорозвиненою економікою. Структура образу лідера. Способи позиціонування лідерських якостей. Самодисципліна. Лідерство і емоційний інтелект. Лідерство і емпатія. Лідерство і здатність чути. Лідерство і впевненість.</i>
	ТЕМА 4. <i>Питання здібностей до лідерства в контексті проблематики курсу</i>	<i>Мати комплексне уявлення про особистісно-діяльнісний підхід С.Л.Рубінштейна, Б.М. Теплова. Функціонально-генетичний підхід Є.П. Ільїна, В.Д. Шадрикова. Загальні і спеціальні здібності. Інтелект і здібності. Поняття інтелекту. Концепція «соціального інтелекту» І.А. Торндайка і Дж. Гілфорда. Концепція «сила особистості» А. Антоновського, Г. Крампа, А.Шапіро. Рівні розвитку організаційної обдарованості. Основні підходи до дослідження феномену лідерства.</i>
5	ТЕМА 5. <i>Історія виникнення і розвитку теорії лідерства</i>	<i>Знати основні ідеї зародження проблематики лідерства. Уявлення давніх філософів про лідерів і лідерство. Теологічні уявлення про лідерство. Етичний підхід до проблеми лідерства і керівництва в Стародавньому Китаї. Філософи Стародавньої Греції про проблему лідерства. Поняття правителя у вченнях Платона, Конфуція, Лао-Цзи, як приклади філософських моделей лідерства. Н.Макіавеллі про владу і особистість правителя (“Можновладець”).</i>
6	ТЕМА 6. <i>Соціально-філософські концепції теорії лідерства (Г.Лебон, Г. Тард, М. Вебер).</i>	<i>Сформувати комплексне уявлення про соціально-філософські концепції теорії лідерства (Г.Лебон, Г. Тард, М. Вебер). Г.Лебон про лідера, як «вожаса натовпу». Г.Тард («Суспільна логіка» і «Перетворення</i>

		влади») - спроба визначити основні характеристики лідера і вождя. Проблема лідерства у працях М.Вебера. Основні якості лідера. Запровадження М.Вебером соціально-філософського поняття «харизматичний лідер». Ж. Блондель про харизматичне лідерство.
7	ТЕМА 7. Науково-теоретичні дослідження феномену лідерства в XVIII - XIX ст.	З'ясувати точку зору Ф.Ніцше щодо феномену лідерства як прояву «творчого інстинкту» людини. Зробити аналіз проблеми лідерства за Т.Карлейлем. Сформувати комплексне уявлення про концепцію героїчного детермінізму Т. Карлейля. Концепція А. Вуда. Концепція соціального детермінізму: ідеалістичний варіант Гегеля, матеріалістичний варіант К.Маркса. Адаптивно-еволюційна концепція А. Кребера і Р. Мертона.
8	ТЕМА 8. Психоаналітичний підхід до проблеми лідерства.	Знати специфіку теорії психологічного підходу щодо вивчення природи феномену лідерства. Психоаналіз З. Фрейда і влада. Концепція влади А. Адлера. А. Адлер про лідерство як своєрідний засіб компенсації комплексу неповноцінності. Риси лідера за Е. Богардусом Підхід К.Юнга до проблеми влади. Погляди В. Райха на владу. Модель авторитарної особистості Е. Фромма Психоаналітична типологія лідерів.
9	ТЕМА 9. Науково-теоретичні дослідження феномену лідерства наприкінці XIX — початку XX ст.	Сформувати комплексне уявлення про основні концепції лідерства XIX-XX ст: Особистісна теорія лідерства («теорія рис» Р. Кричевський, С. Дубовська, Р. Мубінова); «Поведінкова теорія» (Д. Макгрегор, Р. Лайкерт, Р. Блейк і Дж. Моутон); «Ситуаційна теорія» (Е. Богардус, А. Менегетті, Ф. Карделл, Р. Ділтс); «Системна теорія» (М. Х'юстон). Роботи Г. Ласуелла, Ф. Гріншайна, Дж. Мак Грегора, Д. Пейджса, Р. Такера, К. Джіба, Е. Фідлера та ін.
10	ТЕМА 10. Концепції феномену лідерства XX ст.	З'ясувати особливості системного підходу у філософії (70-х рр. XX ст.) - низка концепцій, в основу яких покладено принцип взаємності або двосторонності, що передбачає удосконалення та підкріплення ролі послідовників у лідерському процесі (модель П. Херсі і К. Бланшера). Сформувати комплексне уявлення про «теорія обміну» Дж. Мак Грегора Бернса як протилежність теорії «перетворюючого» лідерства. «Синтетичні концепції» лідерства. Модель багатостороннього зв'язку» Г. Юкла.

		<p>Сформувати комплексне уявлення про ціннісні концепції лідерства як новий етап дослідження феномена лідерства в ХХ ст. Ціннісні концепції лідерства філософського напрямку Р. Грінліфа і К. Ходжкінсона. З'ясувати основні принципи ціннісного лідерства. Концепція «обслуговуючого лідерства» Дж. Коллінза (лідерство-служіння) як продовження ідеї Р.Грінліфа.</p>
11	<p>ТЕМА 11. Сучасні дослідження феномену лідерства та вітчизняні розробки.</p>	<p>Розкрити сутність теорії “емоційного інтелекту” Д.Голмана, мати уявлення про про п'ять основних компонентів емоційного інтелекту. Концепція “первинного” лідерства Д.Голмана і Р.Бояціса. Стилі лідерства за Д.Голманом і Р.Бояцісом. Концепція «двигуна лідерства» Н. Тічі. Ідея «розподіленого» (або «розділеного») лідерства Бредфорда-Коена. Теорія «опосередкованого лідерства» Р. Фішера і А. Шарпа. Концепція «контактного лідерства» Дж. Ліпман – Блюм.</p>
	<p>Змістовий модуль 2. Самореалізація особистості: соціально-філософський вимір.</p>	
12	<p>ТЕМА12. Методологічні аспекти курсу та його проблематика.</p>	<p>Розкрити сутність терміну “самореалізації як реалізації власних зусиль людини, можливостей розвитку Я, розуміти специфіку понять “самореалізація”, “самоактуалізація” і “самоздійснення” . Поняття “самореалізації”у світлі екзистенційно-орієнтованих теорій. Співвідношення терміну “самореалізація” з іншими поняттями: “самореалізація” як “самовизначення” (Ш. Бюлер), як “досягнення життєвого успіху” (У. Джеймс), як “цілеспрямована поведінка”, як “автономізація власного “Я”, як “усвідомлення тут і тепер відповідальності за себе і своє життя” (Е. Фром, Ф. Перлз), як “самоактуалізація” (К. Роджерс, А. Маслоу), як “саморегуляція”, “самоефективність”, “самоконтроль” (А. Бандура) та ін.</p>
13	<p>ТЕМА 13. Феномен самореалізації: історико-філософський екскурс</p>	<p>Уміти аналізувати східну і західну парадигми феномену самореалізації в давні часи (у філософії Упанішад (з VIII до V ст. до н.е.) і в даосизмі (VI–V ст. до н.е.), в Ст.Греції. Знати специфіку принципу самореалізації напр. XI – поч. ХХ ст. (особливо серед представників ідеалізму) — набуття характеру етичної заповіді. Збереження тенденції в ХХ ст. у філософії екзистенціалізму. Самореалізація</p>

		<p>особистості. Самореалізація суспільства. Розвиток уявлень про самореалізацію у філософії: тенденція до глобалізації цього поняття, поширення його на суспільство і світобудову в цілому.</p>
	<p>ТЕМА14. Проблема самореалізації як філософсько-світоглядна.</p>	<p>Сформувати комплексне уявлення про проблему самореалізації як здійснення можливостей розвитку "Я" за допомогою власних зусиль, співдіяльності, співтворчості з іншими людьми, соціумом і світом у цілому. Розуміти самореалізацію як збалансований і гармонійний розвиток різних аспектів особистості шляхом додавання адекватних зусиль, спрямованих на розкриття генетичних, індивідних і особистісних потенціалів. Способи самореалізації особистості. Складові самореалізації. Гуманістичні теорії про самореалізацію як функцію індивідуальності.</p>
	<p>ТЕМА 15. Принцип самореалізації та поняття життєвого шляху.</p>	<p>Розкрити сутність понять "самоактуалізація" і "самотрансценденція" . Розуміти принцип детермінізму, двохфакторні і багатофакторні моделі детермінації розвитку особистості. Детермінація розвитку особистості по В. М. Бехтереву, Л.С. Виготському, С.Л. Рубінштейну. Принцип творчої самодіяльності С.Л. Рубінштейна. Рушійні сили та умови розвитку особистості: концепції Л. І. Божович, Б.Г. Ананьєва. Погляди на формування особистості А. Н. Леонтьєва, Л.І., Анциферова. Уявлення про свободу Е. Фромма, В. Франкла, Р. Мея. Теорія суб'єктності Р. Харре. Теорія самодетермінації і особистісної автономії Е. Деси і Р. Райан. Дослідження феномена духовності: Н.Я. Грот, В.Д. Шадриков. Поняття життєвого шляху в роботах Ш. Бюлера. Концепція життєвого стилю А. Адлера. Уявлення про життєвий шлях С.Л. Рубінштейна. Концепція життєвого шляху Б.Г. Ананьєва. Уявлення про життєвий шлях І.С. Кона.</p>
	<p>ТЕМА 16. Типологія теорій самореалізації: теоретичний аналіз</p>	<p>Сформувати комплексне уявлення про теорії самореалізації як адаптації до середовища. Розвиток і самовдосконалення людини як реактивний, як реакція на вимоги середовища. Психоаналітична концепція за А.Адлером. Концепція психосексуального розвитку З. Фрейда. Гуманістична основа підходу Е. Фромма. Теорії зростання, розвитку і досягнення (Г. Мюррей, Д. Мак-Клелланд).</p>

		<i>Теорії мотивації до зростання й оволодіння майстерністю (У. Дембера, Р. Ерла, Ж. Піаже, Р. Уайта й ін.). Теорії потреби в передбачуваності і контролі (Д. Шапіро, Дж. Астін, Г. Шварц). Теорія потреб Д. Мак-Клелланда.</i>
	ТЕМА 17. <i>Самореалізація і самоактуалізація (А.Маслоу, К.Роджерс).</i>	<i>З'ясувати сутність самореалізації як процесу послідовної реалізації життєвих цілей. Поняття самоактуалізації для позначення процесу реалізації людиною свого потенціалу за А.Маслоу. Концепція самоактуалізації А. Маслоу. Самоактуалізація як потреба, і як процес. К. Роджерс про самоактуалізацію.</i>
	ТЕМА 18. <i>Проблема самореалізації: подальші перспективи дослідження</i>	<i>Знати і розуміти специфіку диференціації окремих аспектів проблеми: продуктивний аспект самореалізації (що є результатом і навіщо людина це здійснює?); особистісний аспект, що дозволяє поставити проблему потенціалу самореалізації і рівня креативності особистості, направленої на світ і на себе (хто самореалізується?); процесуальний аспект, в якому виявляють себе проблеми процесу самореалізації в суб'єктивному часі і просторі життєвого світу особистості; діяльнісний аспект, який дозволяє найбільш влучно поставити проблеми спрямованості, вибірковості, мотивації, детерміації, регуляції діяльності за допомогою яких особистість реалізує себе.</i>

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК1.	Вміння виявляти, окреслювати та вирішувати проблеми, що передбачає здатність як до нестандартного розв'язання задач, так і до розв'язання нетипових задач.
ЗК3.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність), що передбачає самостійність міркувань та умовиводів, навички інтелектуального пошуку, залучення нестандартних смислів, зокрема з іншої предметної області.
ЗК4.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК6.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей діяльності), що передбачає вміння аргументовано викласти власну експертну позицію, володіння формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки.
ЗК7.	Здатність працювати в команді, що передбачає здатність до міжособистісної комунікації, емоційної стабільності, а також вміння долати комунікаційні напруження та конфліктні ситуації.

ЗК10.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності.
ЗК11.	Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел, до ефективного використання інформаційних технологій у професійній діяльності.
ФК1.	Знання теоретичних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук.
ФК2.	Володіння спеціалізованими знаннями в межах певної філософської проблематики, системну обізнаність з відповідною спеціальною літературою.
ФК3.	Навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей і процесів філософської традиції та використання історико-філософської спадщини в осмисленні та розв'язанні власних дослідницьких проблем
ФК5.	Розуміння зв'язків спеціалізації не лише з іншими напрямками філософського дискурсу, а й з різними інтелектуальними й гуманітарними практиками.
ФК6.	Навички застосування аналітичного методу в оцінці сучасних суспільних процесів.
ФК7.	Навички критичної роботи з текстами, знання принципів та закономірностей їх інтерпретації, опанування методологією герменевтики.
ФК10.	Вміння розробляти соціально-гуманітарні проекти на основі використання спеціальних філософських методів.
ФК12.	Здатність бути активним учасником фахової комунікації, будувати аргументи, відстоювати власну позицію.
ФК14.	Здатність фахово прогнозувати розвиток процесів у соціально-гуманітарних сферах з урахуванням регіонального фактору.

Літературні джерела

1. Абульханова – Славская К.О. Стратегия жизни / Ксения Александровна Абульханова – Славская. – М.: Мысль, 1991.
2. Адлер А. Зрозуміти природу людини / А. Адлер. – Спб. : Гумані Гуманітарне агентство “Акад. проект”, 1997. – 251 с.
3. Аллаярова, 2010 - Аллаярова Ж. С. Концептуализация природы лидерства как феномен // Известия Томского политехнического университета. Философия, социология, культурология. – 2010. – Т.316. – № 6. – С. 203-207.
4. Андрущенко В.П. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручн. для вищ. навч. закл. / В.П.Анд- рущенко, Л.В.Губерський, М.І.Михальченко. - Вид.3-є, випр. та доп. - К.: Генеза, 2006. - 656 с.
5. Асеев, В. Г. Значимость и временная стратегия поведения / В. Г. Асеев // Психологический журнал. – 1981. – Т. 2. – № 6. – С. 28–37.
6. Бандура А. Самоэффективность: Осуществление контроля // под ред. Сидорина В. В. – Санкт-Петербург : ЕВРАЗИЯ, 2000.
7. Безпалько О, Савич Ж. Спілкуємось та діємо: [навчально-методичний посібник.] / Безпалько О, Савич Ж. - К.: Навчальна книга, 2002. - 216с.
8. Бех І. Д. Ідентифікація у вихованні особистості/Іван Дмитрович Бех // Рідна школа. — 2013. — № 4-5. — С.20-25.

9. Бойетт, 2001 – Бойетт Дж. Г. Путеводитель по царству мудрости: лучшие идеи мастеров управления / Дж. Г. Бойетт, Дж. Т. Бойетт; пер.с англ. А. А. Калинина – М.: ЗАО «Олимп- Бизнес», 2001. – 416 с.
10. Болотова, А. К. Психология организации времени : [учебное пособие] / А. К. Болотова. – М. : Аспект Пресс, 2006. – 254 с.
11. Боришевський М.Й. Самотворення особистості і соціально-психологічна сутність детермінанти становлення та розвитку /М.Й.Боришевський; за ред..С.Д.Максименка // Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України «Проблеми загальної та педагогічної психології». – К., 2012. – Т. XIV, ч. 1. – С. 28-35.
12. Большакова А. М. Особистісна реалізованість людини в онтогенезі: автореф. дис. д-р психол.наук: 19.00.07 / А. М. Большакова; Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя, 2011. - 36 с. Джидарьян И. А. Активность личности / И. А. Джидарьян. – М.: Психотерапия, 2011. – 3-е изд. – 144 с.
13. Братаніч Б. В., Ільченко І.Г. Самоактуалізація особистості та освіта / Б. В. Братаніч, І.Г. Ільченко // Філософські проблеми освіти. – 2011. – N 2. – С. 13-20.
14. Волківська, 2014 – Волківська Д. А. Сучасні підходи до визначення лідерства / Д. А. Волківська // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 115. – С. 45-47.
15. Волобуева, 2003 – Волобуева М. М. Философия харизматического лидерства и ее имплицитность в поле гуманитарного знания // Философия. – 2003. – Т. 35. – Вып. 1. – С. 69–73.
16. Галажинский Э.В. Системная детерминация самореализации личности/ Э.В. Галажинский // Автореф. дисс.на соис. ученой степени д.психол.н. – Барнаул: БГПУ, 2002. 43 с.
17. Гупаловська В.А. Структурно-функціональна модель самореалізації особистості / В.А.Гупаловська // Психологічні студії. – Львів, 20004. – С. 72-80.
18. Гоулман, 2009 – Гоулман Д. Эмоциональный интеллект / Д. Гоулман. – М. : АСТ МОСКВА; Владимир: ВКТ, 2009 – 487 с.
19. Гринлиф, 1970 - Гринлиф Р. К. Слуга в роли лидера / Р. К. Гринлиф. – М. : Изд-во «Рубиновый луч», 1970. – 49 с.
20. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії [наук.-метод. посіб.] / Зязюн І.А. - К.: МАУП, 2000.-312 с.
21. Изард К.Е. Эмоции человека / Изард К.Е. — М.: Изд-во Моск. ун-та, 1980. - 440с.
22. Ильин, Е. П. Эмоции и чувства / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2006. – 544
23. Ключко В. Е. Самореализация личности: системный взгляд / В. Е. Ключко, Э. В. Галажинский; [под редакцией Г. В. Залевского]. – Томск : Издательство Томского университета, 1999. – 154 с.
24. Кон И.С. В поисках себя. Личность и самосознание. - М.: Политиздат, 1984. - 336с.
25. Коростылева Л.А. Проблема самореализации личности в системе наук о человеке/ Л.А. Коростылева // Журнал психологические проблемы самореализации личности. – С. Петербург, 1997. – С. 3-19.
26. Крапивенский С.Э. Социальная философия: Учебник для студентов гуманитарно-социальных специальностей высших учебных заведений. - 4-е издание исправленное. -М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС. -2003. -416 с
27. Кудинов С. И. Функционально-стилевой подход в исследовании самореализации личности / С. И. Кудинов // Наука. Образование. Практика. Сборник материалов региональной межвузовской научно- практической конференции. – Уфа : Восточный университет, 2007. – С. 37–41.
28. Кудряшева Е. В. Лидерство как предмет социально-философского анализа: дис. ... доктора филос. наук: 09.00.11 / Кудряшева Елена Владимировна. - М., 1996. - 359 с.

29. Леонтьев Д. А. Самореализация и сущностные силы человека / Д. А. Леонтьев // Психология с человеческим лицом: гуманистическая перспектива в постсоветской психологии. – М. : Смысл, 1997. – С. 156–176.
30. Макиавелли, 1982 –Макиавелли Н. Избранные произведения. – М. : Художественная литература, 1982. – 460с.
31. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості /Сергій Дмитрович Максименко. – К.: Видавництво ТОВ «КММ», 2006. – 240 с.
32. Московичи, 2004 - Московичи С. Век толпа : Исторический трактат по психологии масс. – М. : Издательство гуманитарной литературы, 2004. – 728 с.
33. Новая философская энциклопедия: В 4-х тт. М.: Мысль. Под ред В.С.Спепина,2001.
34. Пинт А.А. Самоисследование - ключ к высшему Я. Понимание себя. - М.: Ин-т психотерапии, 2001. - 256с.
35. Профессиональная самореализация личности в современном обществе /под ред. Федосенко Е.В. - СПб: Речь, 2009. - 128с.
36. Сергеевкова О.П. Самопізнання: Навчально- методичний посібник / Сергеевкова О.П. - Черкаси:Видавець Чебаненко Ю.А.,2011. - 334с.
37. Смит Мануэль Дж. Тренинг уверенности в себе. - СПб.: ООО «Речь», 2001. - 244 с.
38. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. – Т. 4 : Павлиська середня школа. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад.шк., 1977. – 640 с.
39. Уроки лидерства, 2006 – Уроки лидерства / Р. Л. Дафт; при участии П. Лейн; [пер. с англ. А. В. Козлова; под ред. проф. И. В. Андреевой]. – М.: Эксмо, 2006. – 480 с.
40. Философия: Энциклопедический словарь. – М.: Гардарики. Под ред. А.А.Ивина. 2004.
41. Фромм. Э. Душа человека / Э. Фромм. – М. : Республика, 1992. – 430 с.

Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: поточний, проміжний (модульний) та підсумковий види контролю.

Формами поточного контролю є: стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією.

Форма модульного контролю: контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Для оцінювання знань здобувачів будуть використані наступні групи методів контролю:

1.Методи усного контролю (відповідь здобувача на окреме питання теми у індивідуальній та фронтальній формах; бесіда під час роз'яснення проблемного питання; захист презентації або проєктів).

2. Письмовий контроль (виконання тестових завдань та індивідуальної роботи; поточна контрольна робота, модульна контрольна робота.

Поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання здобувача за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;

Проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувача, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;

Підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією. Кожен вид навчальної роботи здобувача оцінюється певною кількістю балів відповідно до наведених у навчальній програмі основних критеріїв. Сумарна кількість балів за кожен вид навчальної діяльності наведена в таблиці 1.

Оцінюються:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- активність у дискусіях, вміння аргументувати власну позицію;
- виконання практичних завдань;
- контрольні тестування;
- підготовка рефератів та їх захист;
- підготовка усних доповідей;
- підготовка презентації та її захист.

Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування тестів. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 30 тестових завдань) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); тестові завдання оцінюється в 30 балів – по 1 бал за кожний тест (разом за контрольну – 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Результат залікового контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо здобувач погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в залікову відомість. Якщо здобувач не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає залік у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на заліку – 100 балів.

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводяться два модульні контролю, обов'язкові для всіх здобувачів. Модульний контроль (МК) №1 включає навчальний матеріал (теми 1-11), а МК№2 відповідно (теми 12-18). Після проведення останнього заняття за кожним модулем, відповідно до розкладу, проводиться модульна контрольна робота.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-11) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 12-18) усне опитування, тести, завдання	30
Есе, реферат (теми 1-18)	10
Підсумковий контроль (теми 1-18) – тести, завдання	30